

Wat is een crisis en welke rol neemt crisishulpverlening op?

Janne Quintelier

▶ https://www.youtube.com/watch?v=VrSUE_m19FY tot 1:00

1. CRISIS TOEGELICHT

Crisis is ...

- ▶ ... (meervoud: crises) is een zware noodsituatie waarbij het functioneren van een stelsel (van welke aard dan ook) ernstig verstoord raakt. (Wikipedia)
- ▶ ... (Existentieel) een kritiek moment van instabiliteit in een systeem (individu/gezin/context/samenleving/...). Het is het moment in het hier en nu waarop de samenhang in een systeem onderbroken wordt (Jongerenwelzijn)
- ▶ ... (wetsartikel) een acuut beleefde noodsituatie waarin onmiddellijk hulp moet worden geboden (Jongerenwelzijn)
- ▶ ... (een psychische crisis) wanneer iemand in een situatie van ernstige psychische nood verkeert en de omgeving (nog) geen passende ondersteuning heeft weten te bieden. (Psychosennet)
- ▶ ... het equivalent in de samenleving van die orkanen waarmee de natuur, in periodes, de menselijke soort herinnert aan haar broosheid (Gil Caroz / psycholoog).

--> Definiëren van crisis: een complex verhaal

- ▶ Afhankelijk van focus:
 - ▶ Sectordefinities (Jongerenwelzijn, politie, huisarts, ...)
 - ▶ Micro (vb psychische crisis) / meso (vb crisis binnen gezin) / macro (vb natuurrampen)
- ▶ Afhankelijk van subjectieve beleving. Crisis als individuele ervaring.
 - ▶ *'Ik houd het niet langer. Hier moet nu iets gebeuren'*
 - ▶ Verschillende beleving cliënt tov context/betrokken hv
- ▶ Afhankelijk van de relatie: door wie wordt de crisis beleefd?
 - ▶ Client zelf, context, betrokken hv, maatschappij ... ?
- ▶ Leeftijdsafhankelijk
 - ▶ Kinderen - jongeren - volwassenen - ouderen
 - ▶ Garanderen van ontwikkelingskansen, opnemen verantwoordelijkheden ...
- ▶ ...

Crisis op verschillende continuüms

- ▶ Van dringend tot urgent
- ▶ Van niet-bedreigend tot levensbedreigend
- ▶ Van 'zorgen maken' tot 'maatschappelijke noodzaak':
 - ▶ “We maken ons zorgen”
 - ▶ “We zijn verontrust”
 - ▶ “We vinden het noodzakelijk om de verontrusting te melden.”

Crisis op verschillende terreinen

Aard van de crisis

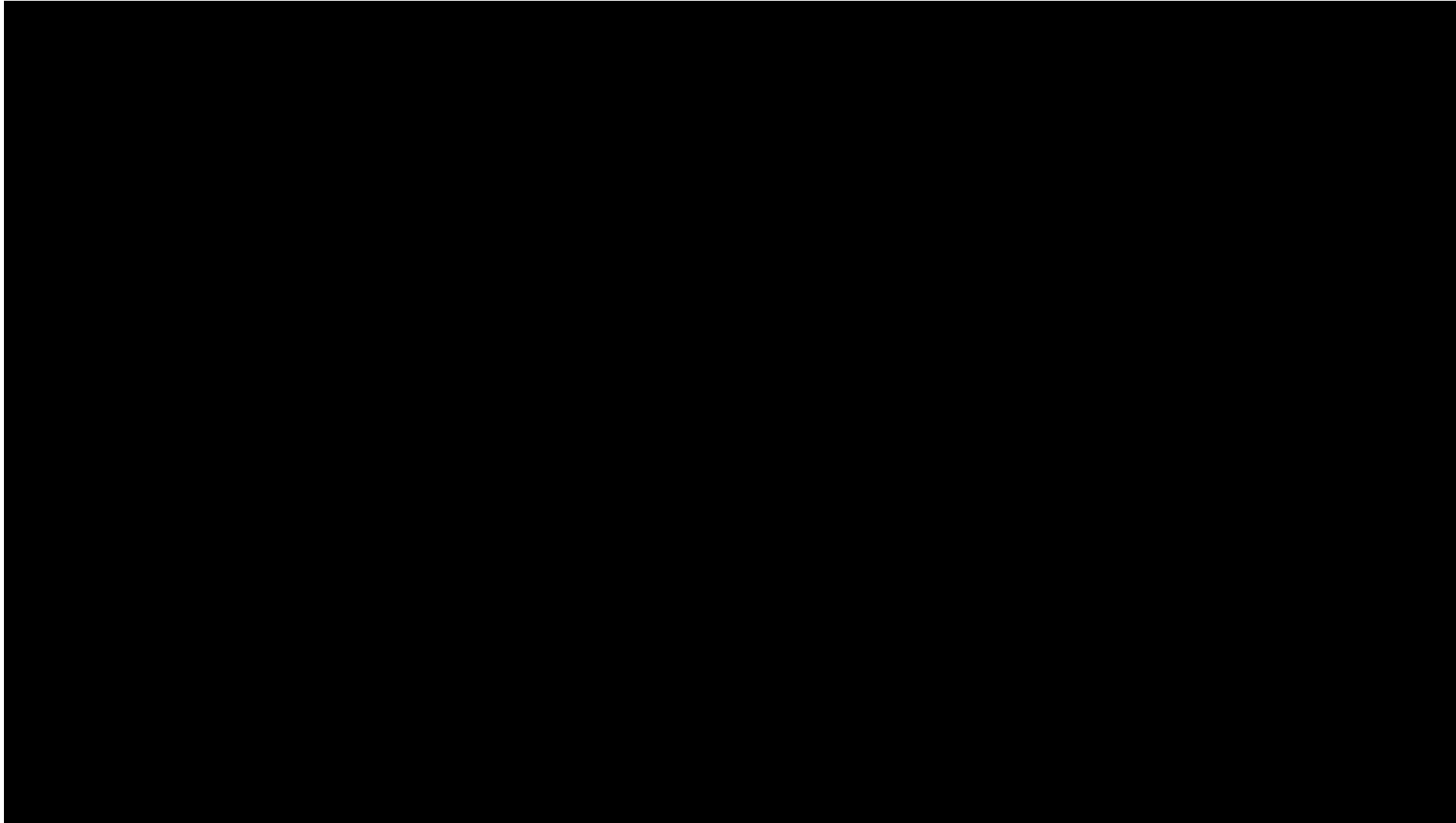
1. Ontwikkelingscrisis of existentiële crisis: stagnaties in de menselijke levensloop
 - ▶ geboorte van een kind, dood van een ouder, puberteit, ...
2. Situationele crisis: veranderingen in de externe omstandigheden.
 - ▶ ontslag, uithuiszetting, brand, zware boete, ...
3. Systeemcrisis
 - ▶ scheiding, ouder-kindrelatie op de helling, ...
4. Psychische/psychiatrische crisis
 - ▶ Suïcidaliteit, acute psychose, intoxicatie, ...

2.

**CRISHULPVERLENING IN
WELZIJN
TOEGELICHT**

https://www.youtube.com/watch?v=VrSUE_m19FY tot 01:41

Terug naar de roltrap

1. Wat beoogt crisishulp?

Het crisismoment inzetten om verandering te bewerkstelligen

- ▶ De openheid tot verandering bij een crisissituatie gebruiken.
De kansen, vaak verscholen, in een crisissituatie opmerken en inzetten.
- ▶ De kreet:

Evenwicht (terug)vinden / herstel

≠ bestaande hulpverleningsprocessen overnemen

KEEP
CALM
AND

TURN CRISIS INTO
OPPORTUNITY

2. Crisishulp - telkens opnieuw ondervraagd

- ▶ Focus op hier en nu: *Wat is er nu gebeurd waardoor dringende hulp nodig is? Wat is er hier en nu nodig voor jou/jullie?*
 - ▶ = grondige vraagverheldering.

Want

Elke crisis omhelst immers een particulier en vaak complex verhaal dat we willen verkennen.

2. Crisishulp 'op maat'

- *telkens opnieuw heruitgevonden*

Na de grondige vraagverheldering: Gepaste crisishulp formuleren

- ▶ met behulp van een divers aanbod crisishulpverlening en (intersectorale) samenwerkingen
- ▶ aan de hand van drie continuïms

- ▶ A Continuüm van zorg : subsidiariteit en gedeelde zorg
- ▶ B Continuüm van "inzetbaarheid"
- ▶ C Continuüm van verantwoordelijkheid : risicotaxatie

A. Zorgcontinuüm: continuüm in aanbod:

- ▶ Consult - crisisinterventie - crisisbegeleiding - crisisopvang
- ▶ Mobiel of niet
- ▶ Ambulant of residentieel
- ▶ Individueel of systeem

- ▶ Gedeelde zorg / gedeelde verantwoordelijkheid
- ▶ Subsidiariteit

B Continuüm van inzetbaarheid

- ▶ Snel - spoed - urgent
- ▶ Acuut
- ▶ Dringend
- ▶ Zo snel mogelijk
- ▶ ...

C. Continuüm van verantwoordelijkheid

Als crishulpverlener manoeuvreren over vijf verantwoordelijkheidsdimensies:

1. non directief
2. directief
3. aanklampend
4. voorwaardelijk
5. gedwongen

3. wat maakt crisishulp tot crisishulp?

Werken in de crisissituatie

- > Focus op hier en nu.
 - > De opening die een crisissituatie biedt, wordt gebruikt om verandering te initiëren.
 - > De kansen, vaak verscholen, in een crisissituatie (of aanmelding bij het crisisteam) opmerken en inzetten.
- ▶ **Directe, intensieve, actiegerichte en kortdurende hulp**
 - ▶ **Subsidiariteit**
 - ▶ **Perspectief verruimend binnen de crisis**
 - > Realiteit inbrengen.
 - > Confronteren. Ontregelend werken.

- ▶ **Empowerment / krachtgericht**
- ▶ **Laagdrempeligheid en bereikbaarheid**
- ▶ **Zoveel mogelijk in samenwerking, in overleg, in partnerschap**
 - > inhaken op bestaande hulpverleningsprocessen.
 - > Gedeelde zorg en gedeelde verantwoordelijkheid.
 - > Context betrekken.
- ▶ **Betrouwbare werkrelatie. Transparantie en openheid.**
- ▶ **Veiligheid bieden en risicotaxatie.**

3. Uitdagingen crisis hulp

- ▶ Zorg op maat versus de ideale oplossing

Er is niet zoiets als een sluitend antwoord op een crisissituatie. Er bestaan geen crisisspecials. Er bestaat geen specifiek recept voor een crisissituatie.

- ▶ Crisis als kruispuntfunctie versus vuilbak

- ▶ niet zelden tonen de cliënten in crisis hoe broos de sectorlijnen zijn, de etiketten te hard of de mazen te groot.
- ▶ Confrontatie met en registreren van hiaten